

17
περιοδικό για την ποίηση και τη ζωή τ'άλλα

ΧΑΡΟΥΛΑ
20 ΧΡΟΝΙΑ

ΚΑΛΔΑΡΑΣ
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ
ΛΑΓΙΟΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ
ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

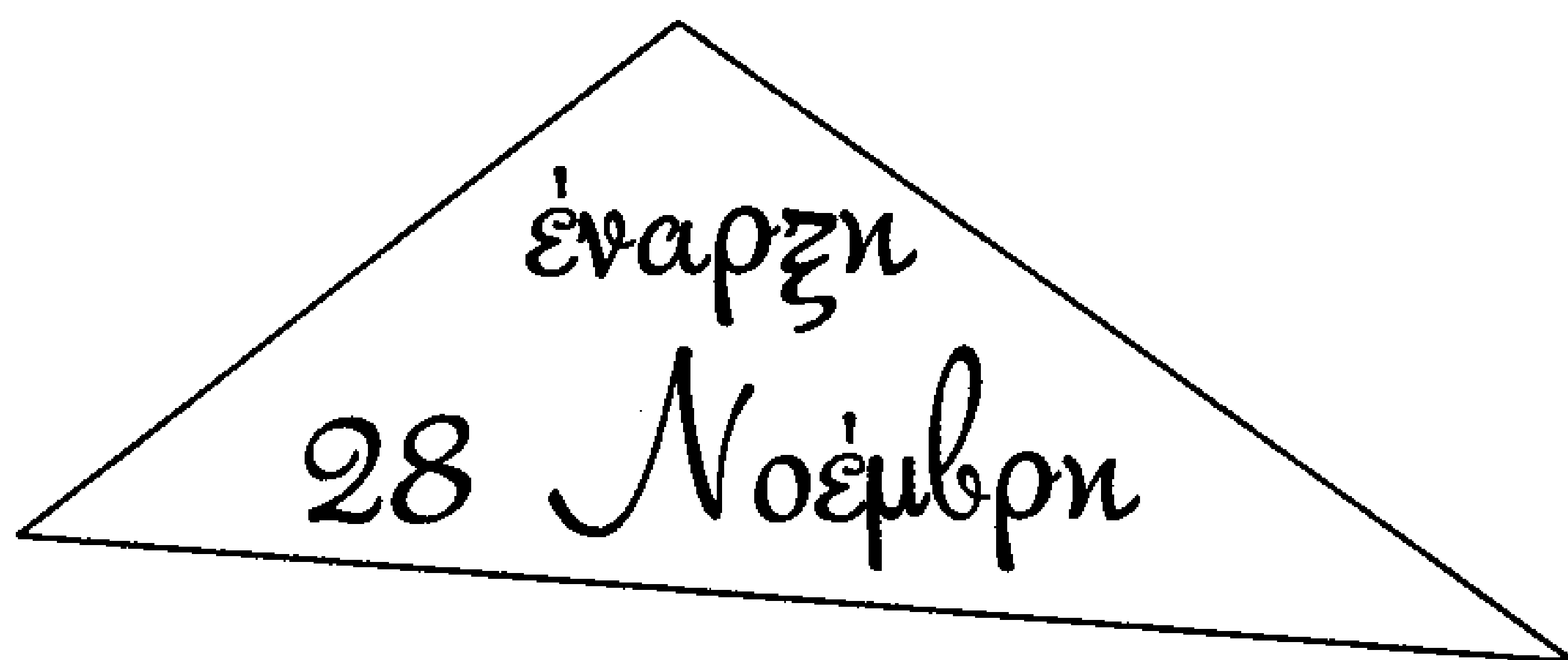
— **ΑΝΤΥΠΑΣ** —

— **ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΣΤΑΝΙΣΗ** —

— **ΝΙΚΟΣ ΝΟΜΙΚΟΣ** —

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΑΝΟΣ
ΕΦΗ ΚΟΝΤΟΥ

ΚΑΛ/ΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΑΛΚΙΑΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΛΕΩΦ. ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ 18, ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΗΛ.: 8941.033 8941.035

ΝΤΈΦΙ

Τιμή στους ζωντανούς

Γραφείο Έκδοσης
Σόλωνος 85 - Αθήνα 106 79
Τηλ.: 3629.569
Fax: 3641.334
Εκδότης
Σωτήρης Νικολακόπουλος
Υπεύθυνος Σύνταξης
Στέλιος Ελληνιάδης
Σ' αυτό το τεύχος συνεργάστηκαν
Αχιλλέας Θεοφίλου
Γιάννης Πάριος
Γρηγόρης Ψαριανός
Δήμητρα Γαλάνη
Δημήτρης Χατζόπουλος
Ιωάννα Κλειάσιου
Λευτέρης Παπαδόπουλος
Νίκος Παπαδάκης
Νίκος Πορτοκάλογλου
Νίκος Σαββάτης
Παναγιώτης Κουνάδης
Πάνος Ηλιόπουλος
Ρούλα Βαλακίδου
Στέλιος Ελληνιάδης
Ιδιοκτησία
Χ. Ελληνιάδου και Σια Ε.Ε.
Νομική Σύμβουλος
Βάσω Διαμαντοπούλου
Καλλιτεχνική Επιμέλεια
Στελ-Ιω
Θεσσαλονίκη
Νίκος Θεοδωράκης
Π. Μελά 15 - Τσιμισκή
Τηλ.: 265.708
Σελιδοποίηση-Μοντάζ
LASER PRESS
Στρείτ 1, Τηλ.: 3215.281
Φιλμς Agfa 9800
NOTA
Ιπποκρήνης 15, τηλ. 7701.204
Διαχωρισμοί
Αφοί Τζίφα
Ασκληπιού 61, τηλ. 3618.172
Εκτύπωση
ΚΟΡΦΟΥ
Σμολένσκ 9, Τηλ.: 3641.340

Τεύχος 17
Νοέμβρης-Δεκέμβρης '91
Τιμή δρχ. 600
Η φωτογραφία του εξωφύλλου
είναι του Γιώργου Μονογιούδη

"Αθάνατος", καταλήγει ο επικήδειος. Και εμείς, φεύγουμε με την παρηγοριά ότι έχουμε στο σπίτι τα βιβλία του ποιητή ή τους δίσκους του τραγουδοποιού, με ευγνωμοσύνη για τη σύγχρονη τεχνολογία που επιτρέπει την αποτύπωση του έργου του δημιουργού, ώστε κι όταν αυτός φεύγει τα προϊόντα της διανοίας του να μας μένουν κληρονομιά.

Αλλά είναι πολιτισμός ένα απέραντο μουσείο με πρωτομές, συλλογές δίσκων, βιβλιοθήκες, μνημεία; Όταν αυτό το μουσείο δεν "λειτουργεί" μέσα σ' ένα ευρύτερο χώρο ζωντανών που απαγγέλουν ποιήματα, γράφουν τραγούδια, χορεύουν, παίζουν θέατρο, περιποιούνται κήπους και χτίζουν ναούς;

Η μήπως ακριβώς αυτό είναι το περιεχόμενο και ο χαρακτήρας του σύγχρονου δυτικού πολιτισμού; Ένας κόσμος συσκευασμένων, προκατασκευασμένων και αναπαραγόμενων "αγαθών" όπου κάθε τι ζωντανό και διαφορετικό, ατομικό ή συλλογικό, χωράει μόνο στο περιθώριο ή "επιβιώνει" μόνο με την εμπορευματοποίηση του; Που κάνει κονσέρβα την κλασική μουσική και αφορίζει τον Χάινριχ Μπελ (Γερμανία), βιομηχανοποιεί τη μουσική των μαύρων και απαγορεύει την είσοδο στον Γκαμπριέλ Γκαρσία Μαρκές (ΗΠΑ), που προβάλλει το Ρέμπραντ στα μουσεία και ταυτόχρονα ο υπουργός παιδείας προτείνει να αντικατασταθεί η γλώσσα τους από την αγγλική στα πανεπιστήμια της χώρας (Ολλανδία)...

Όμως, πολιτισμός χωρίς ζωντανούς είναι απλός αντικατοπτρισμός.

Και μεις εδώ, τι περιμένουμε; Να φύγουν κι όσοι έχουν απομείνει; Για να πέσουμε πιο χαμηλά; Για να καλυφτεί το "κενό" με τα εισαγόμενα βιομηχανικά

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΧΟΛΙΑ

Παξιμαδάκια, Μαγαζιά, Συναυλίες, Ειδήσεις κ.ά. 2

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΚΙ ΟΛΑ Τ' ΑΛΛΑ

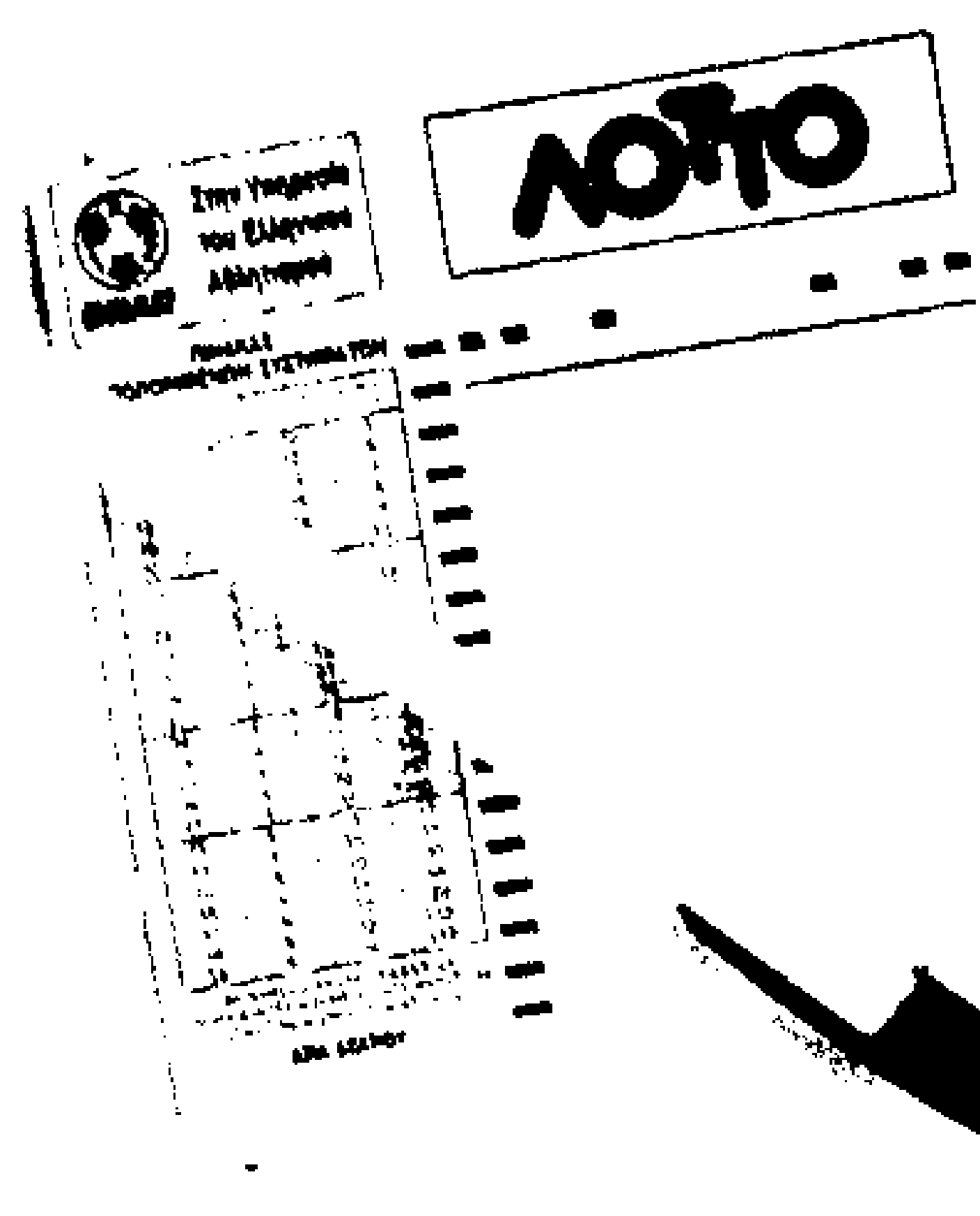
Συνάντηση Βορρά Νότου στο Ελσίνκι (του Στέλιου Ελληνιάδη).....	11
Δημήτρης Χριστοδούλου (του Λευτέρη Παπαδόπουλου).....	15
Χαρούλα Αλεξίου (ΑΦΙΕΡΩΜΑ).....	17
Δημήτρης Λάγιος (του Νίκου Παπαδάκη).....	49
Νικ Γκραβενίτης (του Νίκου Σαββάτη).....	51
Στράτος Διονυσίου (του Στέλιου Ελληνιάδη).....	58
Πάυλος Σιδηρόπουλος (του Πάνου Ηλιόπουλου).....	60
Απόστολος Καλδάρης (του Παναγιώτη Κουνάδη).....	62
Βιβλία (του Νίκου Παπαδάκη).....	76
Δισκογραφία (της Ιωάννας Κλειάσιου).....	78
Δισκοπαρουσίαση	81

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Για τα 20χρονα της Χαρούλας Αλεξίου στο τραγούδι Με κείμενα των Στέλιου Ελληνιάδη, Αχιλλέα Θεοφίλου, Δήμητρας Γαλάνη, Νίκου Πορτοκάλογλου και Γιάννη Πάριου	X 1
Πλήρης Δισκογραφία (της Ιωάννας Κλειάσιου).....	X 26

ΚΑΘΕ ΤΕΤΑΡΤΗ ΚΑΘΕ ΤΕΤΑΡΤΗ ΚΑΘΕ ΤΕΤΑΡΤΗ

**ΕΤΟΙΜΑΣΤΕΙΤΕ
ΚΙ ΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΚΕΡΔΗ
ΤΩΝ ΟΝΕΙΡΩΝ ΣΑΣ**

ΛΟΤΟ

Ηλία Βολιώτη - Καπετανάκη "ΕΝΑΣ ΑΙΩΝΑΣ ΛΑΪΚΟ ΤΡΑ- ΓΟΥΔΙ"

(Πολιτισμός, Αριστερά και
Ελληνική Κοινωνία).

Εκδόσεις "Νέα Σύνορα-Α. Λιβάνη"

Δίνοντας ο ίδιος ο συγγραφέας το στίγμα της οπτικής του στον πρόλογο, βλέπει την εξέλιξη του Ελληνικού τραγουδιού μέσα από το πρίσμα "κοινωνικών και οικονομικών συντεταγμένων", όπου τα γεγονότα "αντικαθρεφτίζονται καλλιτεχνικά" και "επιδρούν στην διαμόρφωση της ψυχосύνθεσης και της συνείδησης των λαϊκών μαζών" αφού, "το τραγούδι εξετάζεται μέχρι σήμερα λειψά και δεν βιώνεται

στο φως των κοινωνικών συνθηκών".

Ο Η. Βολιώτης-Καπετανάκης βασίζεται σε μια εκτεταμένη βιβλιογραφία, βάσει της οποίας μετά από εφτάχρονη μελέτη και επε-

ξεργασία, κατέληξε στο τελικό κείμενο. Όμως κατά την ανάγνωση, η κατά τον συγγραφέα οπτική του θέματος αποδεικνύεται αρκετά στενή σαν θεωρητική αφετηρία, αδυνατίζοντας σε ικανό βαθμό το κύρος των κριτηρίων αξιολόγησης των - πράγματι πλούσιων - πληροφοριών του. Και ασφαλώς τίθεται εν αμφιβολία, κατά πόσον μια τέτοια αριστερή κοινωνικοοικονομική θεώρηση βρίσκει "εφαρμογή" σήμερα στο λαϊκό τραγούδι εκείνης της περιόδου. Και συμβαίνει εδώ ακριβώς το εξής παράδοξο. Οι ίδιες οι αδυναμίες του κειμένου να αποτελούν τη δύναμη του και παραπέρα τον ουσιαστικό λόγο ύπαρξής του. Η οπτική δηλαδή της Αριστεράς (με την "στενή" της έννοια), η οποία λίγες φορές αισθάνθηκε άνετα στην σχέση της με το λαϊκό τραγούδι, απαιτώντας πάντα την ιδεολογική της επιβεβαίωση μέσα απ' αυτό, ενώ εκείνο δεν ήταν διατεθειμένο τις περισσότερες φορές να δώσει τέτοια διαπιστευτήρια.

Παρ' όλα αυτά το βιβλίο του Η. Βολιώτη-Καπετανάκη είναι μία αποψη, μία αντίληψη, μία οπτική, που

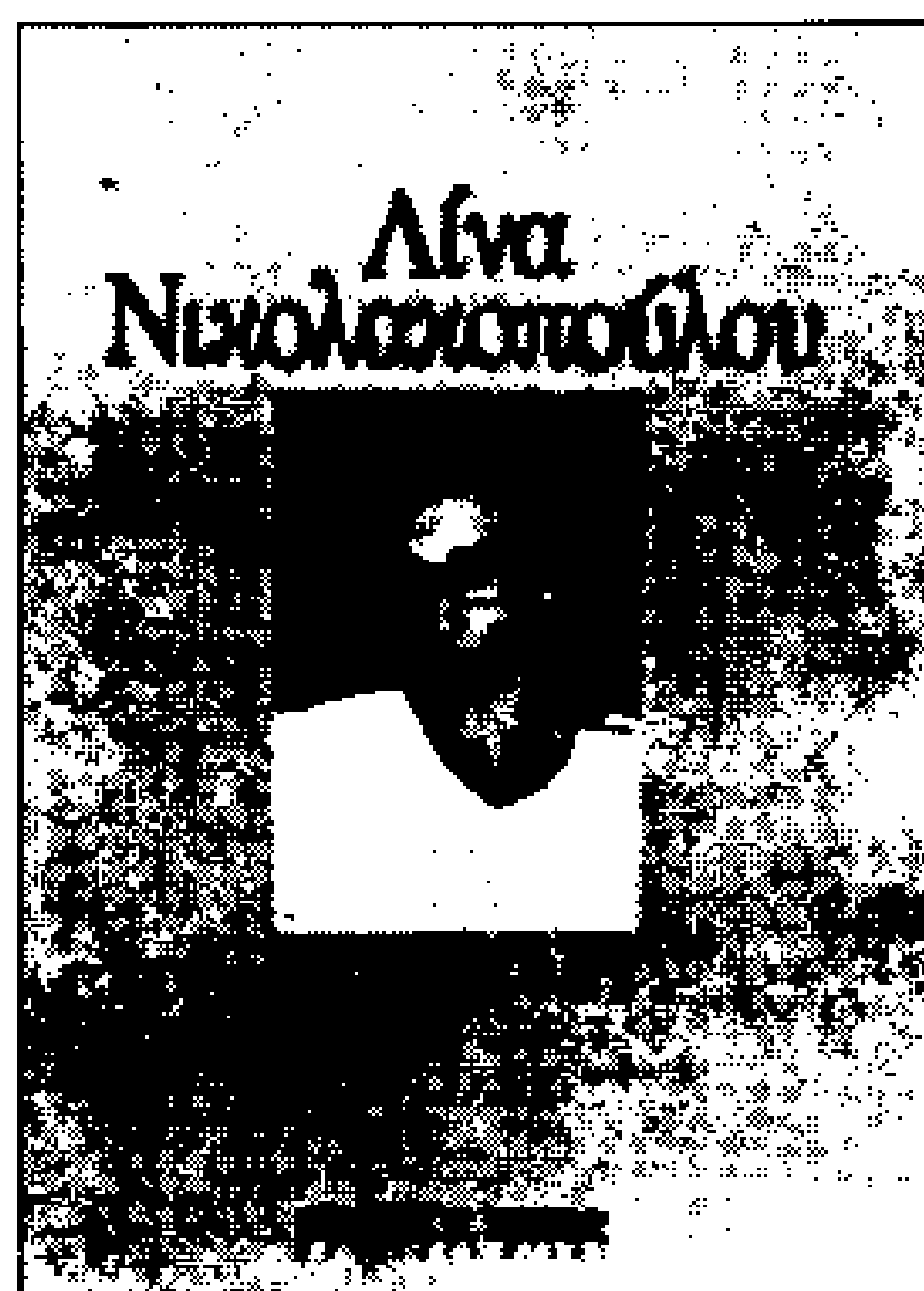
απηχεί ένα σημαντικό χώρο της νεώτερης Ελληνικής Πολιτικοκοινωνικής ιστορίας. Τα υπόλοιπα επαφίενται στην κρίση κάθε αναγνώστη.

Λίνα Νικολακοπούλου

"ΟΛΟΓΡΑΦΩΣ"

Εκδόσεις "Μουσικός Οίκος
Φίλιππος Νάκας"

Η Λίνα Νικολακοπούλου με το καλημέρα της στο χώρο του ελληνικού τραγουδιού άφησε έντονο προσωπικό αποτύπωμα. Μια άλλη "γλώσσα"

ακούστηκε μέσα από τους στίχους της, κάποιοι νέοι κώδικες, μια άλλη αίσθηση. Όλα έδειχναν καινούργια και ανέγγιχτα. Τα θέματα, τα νοήματα, οι λέ-

ξεις και η διαπλοκή τους, φανέρωναν μία ξεχωριστή ποιητική ιδιοσυγκρασία, μιαν αυθύπαρκτη στιχουργική διαφορετικότητα.

Έτσι, φάνηκε περίπου αυτονόητο η δεκαετία 1980-90 να είναι δεκαετία γνωριμίας απ' ενός και καθιέρωσης της επ' ετέρου, σαν ξεχωριστής προσωπικότητας του στίχου στο Ελληνικό τραγούδι.

Και να λοιπόν. Το θαυμάσιο υλικό της 10ετίας αυτής, αποτελεί την πρώτη ύλη, μιας ιδιαίτερα φροντισμένης και καλαισθητής έκδοσης, που επιμελήθηκε ο - επίσης - στιχουργός Παρασκευάς Καρασούλος. Όλοι οι στίχοι των τραγουδιών της Λίνας, από δισκους προσωπικούς ή και συμμετοχών της, να έχουν παρατεθεί κατά χρονική σειρά έκδοσης. Και μαζί, αναδημοσιευμένες τέσσερεις συνεντεύξεις της στιχουργού, σε διαφορετικά έντυπα, με τα γιατί και τα διότι, τα να και τα ίσως, τις λίγες βεβαιότητες και τα ακόμη λιγότερα θα, μας γνωρίζουν καλύτερα μαζί της.

Οι στίχοι της Λίνας, απαλλαγμένοι από τη μελωδία και την ενορχήστρωση, αποκτούν άλλες διαστάσεις κατά την ανάγνωση. Ελευθερώνεται η καθαυτή τους πνοή, η σύμφυτη μουσι-

κότητα τους πριν συναντήσουν την μουσική και αποκαλύπτουν γυμνή την ποιητική τους ουσία.

Το "Ολογράφως" της Λίνας Νικολακοπούλου, διαβάζεται και τραγουδιέται, κουβεντιάζει με τον αναγνώστη και πίνει καφέ μαζί του. Είναι φιλικό, όμορφο, αισθαντικό. Και κυρίως, έργο.

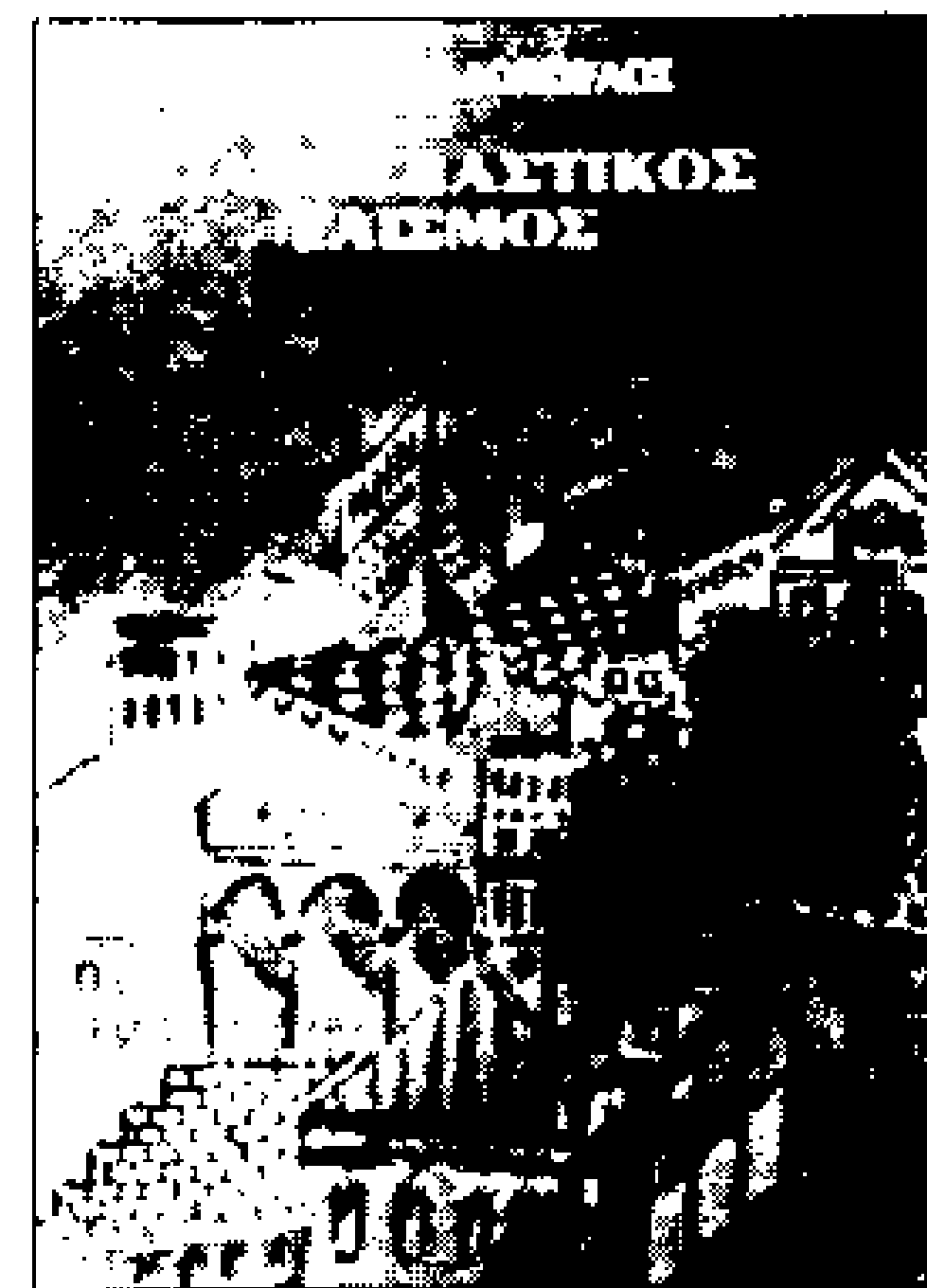
Η πρώτη δεκαετία έγινε καπνός και η δεύτερη ήδη φούσκωσε πανιά στην καλοτάξιδη στιχοπλοία της Λίνας, που προετοιμάζει την επόμενη συνάντησή - του 2000 πια...

Άκος Δασκαλόπουλος

"ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΙΚΟΣ ΥΛΙΣΜΟΣ"

Εκδόσεις "Γκοβόστης"

"Εκεί που μας σέρνουν οι τεχνοκράτες και οι εξ επαγγέλματος πολιτικοί "όλα είναι χαμένα ή σα χαμένα" γι' αυτό διαλέγουμε να ζήσουμε μια άλλη πόλη, την Αθήνα των ονείρων μας, με τέντες πολύχρωμες κι ουρανούς γαλάζιους, έχοντας σαν αρχή μας το διασκεδαστικό εκείνο υλισμό που μας οδηγεί στην ανατροπή του ανάποδου κόσμου για να βρούμε το παιχνίδι, τον έρωτα, την απόλαυση - την αληθινή ροπή και τον αυθεντικό μύθο του βίου."

"Του έρωτα δε μου 'δείξες τα ρόδα
Μηδὲ το λίγο το τριανταφυλλί
Αυγούλα, του κόλπου σου
Δε μ' άφησες ν' αγγίξω
Κι ύστερα μου ζήτᾳς τραγούδια
Αμυλο μπουκίτσα μες στα δόντια μου
Κορίτσι, μην πεθάνω
Δος μου δος μου
Και τόπο να σταθώ
Να σου πετώ χαρτάκια με στιχάκια
Στιχάκια σε χαρτάκια
Για τα χείλια σου, ριζόδοντο,
Και για τα τροφαντά σου βυζάκια
Που μιας και τα φιλήσω μάθε το
Το ποδήλατο μου θα πουλήσω κοφο-
χροιά
Να σου πάρω σκουλαρίκια, σκρόφα"

Ποιητής και στιχουργός, αθέατος... ωσεί παρών, με τις ερινύες και τις γλύκες των ποιητών, την τόλμη και την αβεβαιότητα τους. Μ' εκείνη τη σπιθα που φαίνεται μόνο δια γυμνού οφθαλμού... την εποχή που ο καθένας μας πλησιάζει ολοένα στην οπτική του Πολύφημου.

"ΠΡΩΤΟΣ ΗΧΟΣ"

Περιοδική έκδοση Συλλόγου Υπεράσπισης του Λαϊκού Τραγουδιού.

Να η έκπληξη! Βαζελόθρυλος - Εργοτέλης 0-3. Κάπως έτσι το νοιώ-

σαμε, κάτι τέτοιο υποβάλλει η ανάγνωσή του. Ένα περιοδικό για το λαϊκό τραγούδι, περήφανο και ξεκάθαρο. Μικρό το δέμας (μόλις 16 σέλιδο) που αποπνέει όμως και εμπνέει τη σι-

γουριά της γνώσης της παράδοσης, της ρίζας και όχι της πρίζας, της τιμίας απόψης και όχι του super market "coutsompolio". Θ. Δερβενιώτης, Κ. Βέρβος, Γ. Κοντογιάννης, Π. Γεραμάνης, Ν. Τσαγκρής, κ.ά. μ' έναν ήρεμο, δημιουργικό φανατισμό. Όπως δηλαδή γράφει ο Γ. Κοντογιάννης: "...δεν αντιλαμβάνονται οι άσχετοι, ότι "ευρωπαϊκό" δεν είναι ό,τι μιμείται τα εξωτερικά γνωρίσματα ενός ευρωπαϊκού προϊόντος, αλλά η κατάθεση στην κοινή Ευρωπαϊκή κουλτούρα των σημαντικών πολιτιστικών προϊόντων κάθε χώρας". Καλό δρόμο, φίλοι μας...

Απόσπασμα από τη **ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ** του ΓΙΩΡΓΟΥ ΖΑΜΠΕΤΑ
Θα κυκλοφορήσει από τις εκδόσεις "Ντέφι".

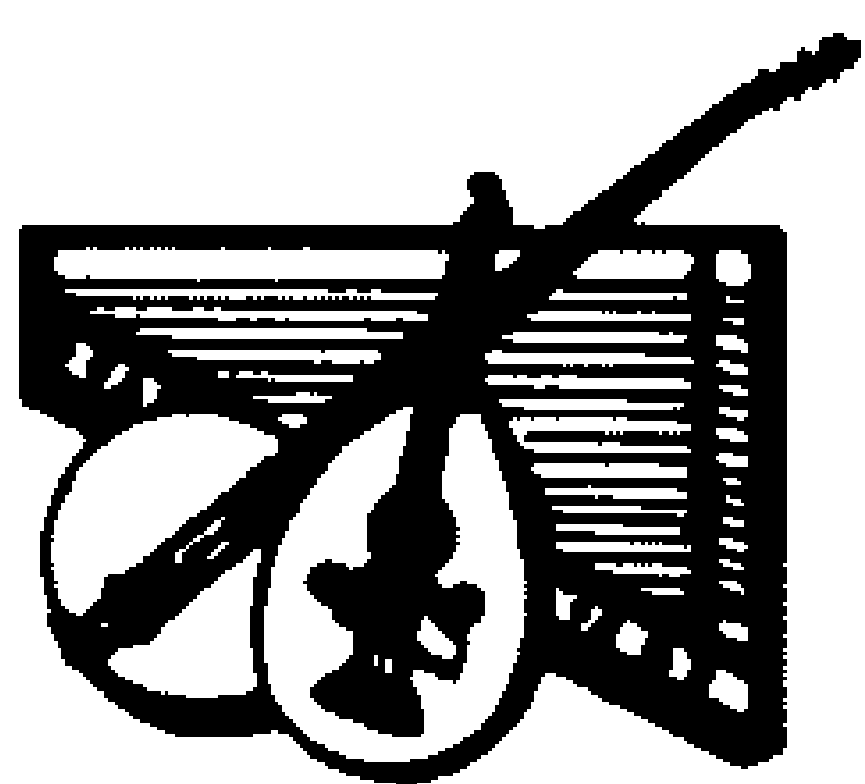
"... Όταν γυρίζεις πίσω τις σελίδες μελαγχολείς. Θυμάσαι πράγματα που θες να τα ξεχάσεις, πράγματα που δεν έπρεπε να συμβούνε κι ας αντιμετωπίστηκαν όλα με παλληκαριά και λεβεντιά. Στον απολογισμό μου λέω το μπράβο στον εαυτό μου. Λέω μπράβο ρε Ζαμπέτα, έκανες κείνο για την πατρίδα, τούτο για την οικογένεια σου, αυτό για τους αγαπημένους φίλους. Πρόσφερες στον πολιτισμό του τόπου σου, κάτι έκανες και γιαυτό. Κάνε όμως κάτι και για τον εαυτό σου. Κάν' το πριν κλείσει ο κύκλος της ζωής σου.

Έχω γράψει ένα ολόκληρο μουσικό έργο αλλά θέλω να το παρουσιάσω στον ανάλογο χώρο. Ζητάω το Ηρώδειο ή την Επίδαυρο. Το Λυκαβηττό δεν τον θέλω.

Αν πάω στο μέρος πρώτα που μου αρμόζει, που είναι δικό μου ας πάω μετά κι όπου νάναι, ας πάω και στο Λυκαβηττό. Θα μου πούνε ποιός είσαι. Θα απαντήσω είμαι έλληνας, το δικαιούμαι. Εδώ φέρνετε απ' την Κούβα ταξιτζήδες και τους βάζετε στο Ηρώδειο. Εδώ αποτολμήσατε τελικά και βάλατε την κυρία Βουγιουκλάκη, που από γεννησημιού της είναι στον κινηματογράφο, την βάλατε στην Επίδαυρο με ενοχές που έπρεπε να την βάλετε απ' το 1950. Πώς τολμάτε να αρνιόσαστε σε μένα και σε κάθε έλληνα τους χώρους της πατρίδας του. Στην πατρίδα τη δικιά μου πώς τολμάτε να μου αφαιρείτε το δικαίωμα της συμμετοχής μου. Τα θέλω, τα αξιώνω γιατί είμαι έλληνας. Γιατί βάζετε μέσα τον κάθε πλαστό, εγώ είμαι γνήσιος, είμαι μέσα απ' το λαό. Όλους αυτούς που βάζουνε είναι οι κλέφτες, αυτοί που κατακλέψανε, εκμεταλλεύτηκαν εμάς τους δημιουργούς της λαϊκής μούσας. Αυτούς που μας καταπατήσανε και κάνανε σκαλοπάτια και περάσανε στους χώρους τους δικούς μας. Αφήστε με να δείξω την ελληνικότητα μου, μην την καταπατάτε. Αυτή η πατρίδα χρωστάει πάντα, ποτέ δεν πληρώνει. Η Ελλάδα είναι κακοπληρωτής..."

ΜΩΥΣΗΣ ΑΣΕΡ

παραδοσιακά μουσικά όργανα

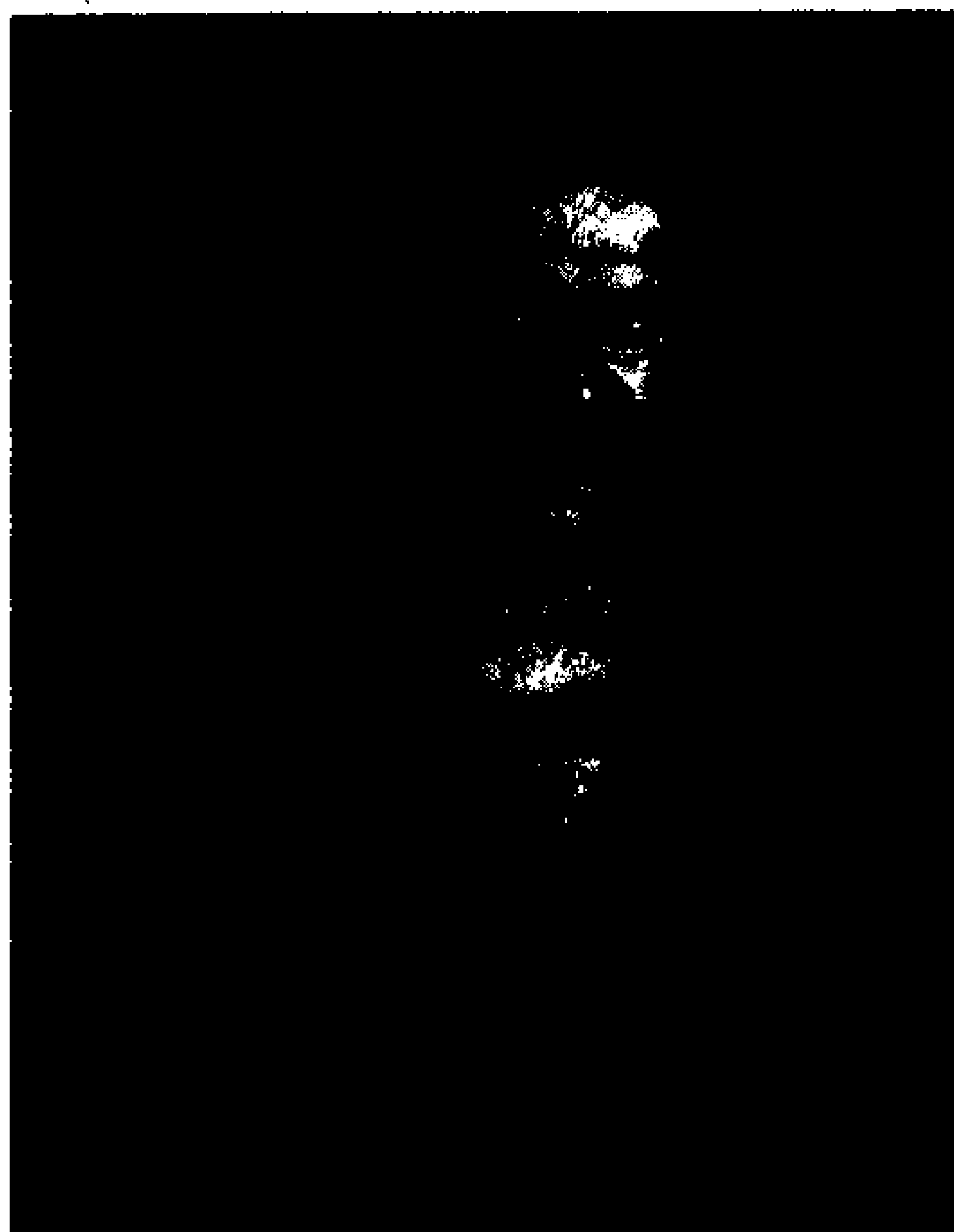

ΣΑΖΙ
ΟΥΤΙ
ΛΑΟΥΤΟ
ΚΑΝΟΝΙ

ΚΡΟΥΣΤΑ
ΤΖΟΥΡΑΔΕΣ
ΜΠΑΓΛΑΜΑΔΕΣ
CUMBUS

Μαυρομιχάλη 111 ΑΘΗΝΑ Τηλ.: 3616.897

ταξιμι

ΜΠΑΜΠΗΣ ΓΚΟΛΕΣ

ΤΙΜΗ ΠΟΤΟΥ : 1000

ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΛΕΙΣΤΑ

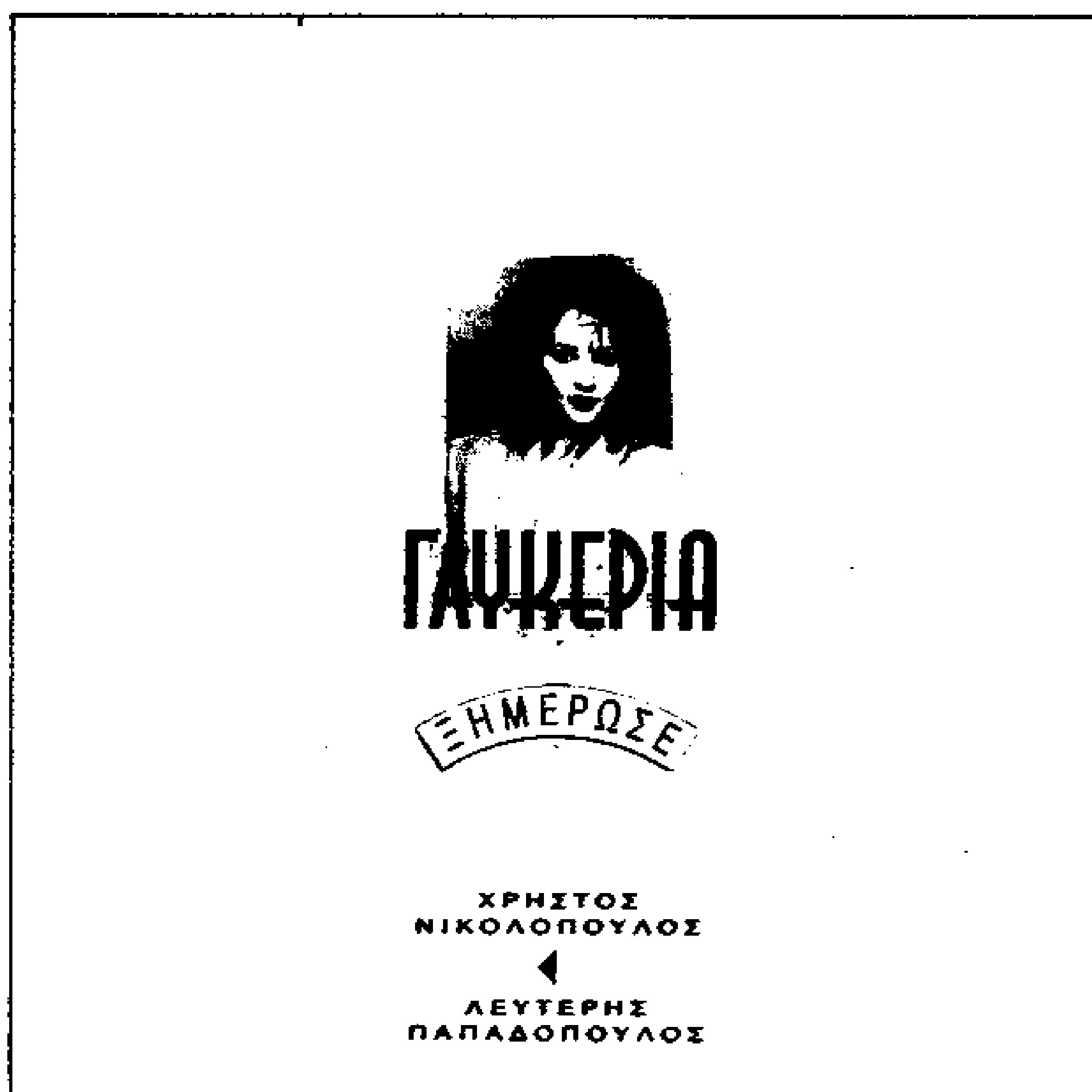
ΧΑΡ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ & ΙΣΑΥΡΩΝ ΤΗΛ.: 3639919

ΓΛΥΚΕΡΙΑ

Ο ΔΙΣΚΟΣ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ

ΕΗΜΕΡΩΣΕ

ΣΕ ΔΙΣΚΟΥΣ - ΚΑΣΕΤΕΣ - CD

wea